

Hof van Cassatie van België

Arrest

Nr. P.19.1255.N

E A,

beklaagde, gedetineerd,

eiser,

met als raadsman mr. Laurent Van De Keere, advocaat bij de balie Gent.

I. RECHTSPLEGING VOOR HET HOF

Het cassatieberoep is gericht tegen het arrest van het hof van beroep te Gent, correctionele kamer, van 19 november 2019.

De eiser voert in een memorie die aan dit arrest is gehecht, twee middelen aan.

Raadsheer Filip Van Volsem heeft verslag uitgebracht.

Advocaat-generaal Bart De Smet heeft geconcludeerd.

II. BESLISSING VAN HET HOF***Beoordeling****Ontvankelijkheid van het cassatieberoep*

1. Het arrest verklaart eisers verzet tegen het verstekarrest van 5 februari 2019 ontvankelijk.

In zoverre ook gericht tegen die beslissing, is eisers cassatieberoep bij gebrek aan belang niet ontvankelijk.

Tweede middel

2. Het middel voert schending aan van artikel 6.1 EVRM en de artikelen 203 en 204 Wetboek van Strafvordering: door de eiser vervallen te verklaren van zijn hoger beroep omdat hij geen afzonderlijk grievenformulier heeft ingevuld, miskent het arrest eisers recht op een eerlijk proces en zijn recht op toegang tot de rechter; een gedetineerde die zonder bijstand van een advocaat in de gevangenis een verklaring van hoger beroep aflegt waarbij wordt aangegeven dat het hoger beroep wordt ingesteld tegen alle beschikkingen van het beroepen vonnis, mag een redelijke verwachting hebben dat zijn hoger beroep ontvankelijk is; hij wordt verschalkt in die redelijke verwachting indien zijn hoger beroep onontvankelijk wordt verklaard terwijl hij niet werd ingelicht over de vormvereisten van artikel 204 Wetboek van Strafvordering; er bestaat geen wettelijke verplichting voor het gevangenispersoneel om de gedetineerden die hoger beroep instellen te informeren over artikel 204 Wetboek van Strafvordering; de vereiste van het indienen van een afzonderlijk grievenformulier waarbij alle bestreden beslissingen louter worden aangekruist indien de appelllant in zijn verklaring van hoger beroep reeds heeft aangegeven dat hij tegen alle beschikkingen hoger beroep instelt, heeft geen enkele inhoudelijke meerwaarde ter bevordering van het met dit formulier beoogde doel en is bijgevolg een formaliteit die niet evenredig is met het legitiem doel van die voorschriften.

3. Krachtens artikel 203, § 1, eerste lid, Wetboek van Strafvordering vervalt het recht van hoger beroep van een beklagde indien de verklaring van hoger beroep niet is gedaan uiterlijk dertig dagen na de uitspraak van een op tegenspraak gewezen

vonnis. Artikel 204 Wetboek van Strafvordering bepaalt dat een beklaagde tevens op straffe van verval van het hoger beroep binnen dezelfde termijn als voor het afleggen van de in artikel 203 bedoelde verklaring van hoger beroep en op dezelfde griffie dan wel op de griffie van het appelgerecht een grievenschrift moet indienen, dat nauwkeurig de grieven bevat die tegen het vonnis worden ingebracht.

4. Uit deze bepalingen volgt dat volgens de wil van de wetgever het appelgerecht, behoudens overmacht, in beginsel verplicht is het hoger beroep van een beklaagde die heeft nagelaten tijdig een grievenschrift in te dienen, vervallen te verklaren.

5. Uit artikel 6.1 EVRM en het door die bepaling gewaarborgde recht van toegang tot de rechter met inbegrip van het daaruit afgeleide recht van de toegankelijkheid en de daadwerkelijkheid van een rechtsmiddel volgt evenwel dat het appelgerecht die sanctie alleen mag toepassen indien het redelijkerwijze kan aannemen dat een gedetineerde beklaagde, die zelf hoger beroep heeft ingesteld door het afleggen van een verklaring aan de gevangenisdirecteur of zijn afgevaardigde, op de hoogte was of kon zijn van de verplichting tijdig een grievenschrift in te dienen.

6. Indien niet blijkt dat de beklaagde door de directeur van de gevangenis of zijn afgevaardigde of op enig andere wijze was ingelicht over de verplichting een grievenschrift in te dienen en dit tijdig te doen dan wel dat de beklaagde tijdens de procedure die heeft geleid tot de verstekbeslissing waartegen hij hoger beroep wil instellen of bij het instellen van dit rechtsmiddel werd bijgestaan door een raadsman en er dus redelijkerwijze kan worden aangenomen dat die raadsman hem ter zake heeft voorgelicht, kan het appelgerecht het hoger beroep van die beklaagde niet vervallen verklaren wegens het niet of het niet tijdig indienen van een grievenschrift.

7. Het arrest verklaart eisers hoger beroep vervallen wegens het niet indienen van een grievenschrift, zonder evenwel vast te stellen dat de eiser betreffende die verplichting op enige wijze was ingelicht dan wel bijstand van een raadsman genoot in de voorafgaande procedure of bij het instellen van het hoger beroep. Die beslissing is niet naar recht verantwoord.

Het middel is in zoverre gegrond.

Overige grieven

8. De grieven die niet kunnen leiden tot een ruimere cassatie of een cassatie zonder verwijzing behoeven geen antwoord.

Ambtshalve onderzoek voor het overige

9. De substantiële of op straffe van nietigheid voorgeschreven rechtsvormen zijn in acht genomen en de beslissing is overeenkomstig de wet geweest.

Dictum

Het Hof,

Vernietigt het bestreden arrest in zoverre het eisers hoger beroep vervallen verklaart.

Beveelt dat van dit arrest melding zal worden gemaakt op de kant van het gedeeltelijk vernietigde arrest.

Verwerpt het cassatieberoep voor het overige.

Veroordeelt de eiser tot een tiende van de kosten van zijn cassatieberoep.

Houdt de beslissing over de overige kosten aan en laat die over aan de rechter op verwijzing.

Verwijst de aldus beperkte zaak naar het hof van beroep te Antwerpen.

Bepaalt de kosten op 74,80 euro.

Dit arrest is geweest te Brussel door het Hof van Cassatie, tweede kamer, samengesteld uit raadsheer Filip Van Volsem, als waarnemend voorzitter, de raadsheren Antoine Lievens, Erwin Francis, Sidney Berneman en Eric Van Dooren, en in openbare rechtszitting van 20 oktober 2020 uitgesproken door waarnemend voorzitter Filip Van Volsem, in aanwezigheid van advocaat-generaal Bart De Smet, met bijstand van afgevaardigd griffier Ayse Birant.

20 OKTOBER 2020

P.19.1255.N/5

A. Birant

E. Van Dooren

S. Berneman

E. Francis

A. Lievens

F. Van Volsem